

Programma 'Grip op financiën'

Open inschrijvingscursus voor OR-leden of zijn financiële commissie

Datum: wordt in overleg met de deelnemers bepaald

Accommodatie: nader te bepalen

Trainer: Rob Latten, Financieel specialist

Projectcode: 18RLA001

Inleiding

De cursus 'Grip op financiën' is ontwikkeld om OR-leden of de (nieuwe) leden van de financiële commissie meer zicht te geven op financiële rapportages en hun onderlinge samenhang alsmede het gebruik daarvan door de medezeggenschap.

Bij de OR komen diverse financiële rapportages voorbij. Van jaarverslagen, kaderbrieven, maandrapportages tot strategienota's en begrotingen. Voor de OR is het dan zaak om te weten wat het belang van deze financiële informatie is voor de medezeggenschap. Om deze vraag te kunnen beantwoorden, is het belangrijk je te verdiepen in de financiële wereld. In het voorliggende programma wordt daartoe een aanzet gegeven.

In de cursus wordt in een korte en kernachtige sessie van 2 dagdelen een overzicht gegeven van de belangrijkste financiële begrippen en wordt een verdieping aangebracht in de betekenis van de cijfers voor de ondernemingsraad. Zo komt aan bod wat de relatie is tussen de verschillende rapportages en vooral ook wat daarin belangrijk is voor de OR. Door dit verkregen inzicht, krijgt de OR meer grip op adviesaanvragen en kan hij meer grip krijgen op vroegtijdige betrokkenheid. Met meer inzicht in de strategische en financiële informatie krijgt de OR ook meer zicht op de valkuilen en risico's. Hierdoor kan de ondernemingsraad sneller anticiperen op mogelijke veranderingen.

Om de cursus gericht en praktisch te houden, gebruiken we de rapportages die binnen de eigen organisatie gebruikt worden als voorbeeld. Vanuit deze informatie bespreken we de belangrijkste aandachtsgebieden, leggen we de belangrijkste verbanden en bespreken we de financiële begrippen. Kortom: de praktijk bij de organisaties en het doorgronden van de rapportages staat in de cursus centraal. Dit vertalen we vervolgens naar het praktische werkveld van de OR. Na de bijeenkomst hebben de deelnemers meer inzicht gekregen zodat zij ook vanuit financieel perspectief advies- en instemmingsaanvragen kritisch kunnen lezen en beoordelen. Daarmee zijn de deelnemers beter in staat om een vertaalslag te maken tussen de financiële rapportages en mogelijke veranderingen in de organisatie.

Een OR krijgt echt grip op 'Financiën' als de cijfers gaan 'leven'. Daarvoor moet men er in de praktijk mee aan de slag en het liefst op het moment dat de financiële informatie aan de orde is. Dan is er sprake van een leercyclus en leercurve. Daarom adviseren we niet alleen een training te doen aan het begin, maar ook begeleiding te vragen op het moment dat er financiële rapportages aan de orde zijn. Oftewel, training on-the-job, op het juiste moment in de beleidscyclus.

Doelstellingen

- Kennis verwerven over de belangrijkste financiële terminologie en inzicht krijgen in de verbanden tussen strategie, beleidsnota's en financiële rapportages.
- Inzicht in de wijze waarop financiële gegevens snel en overzichtelijk geordend en beoordeeld kunnen worden.
- Scherp krijgen wat de beïnvloedingsmogelijkheden van de medezeggenschap zijn in relatie tot het financieel beleid.
- Deelnemers vertrouwd maken met het gebruiken van financiële gegevens: gericht op het jaarverslag (jaarrekening), de begroting en de managementinformatie.

Kosten en locatie

De kosten voor deze eendaagse training bedragen € 320,00 per deelnemer. Dit bedrag is exclusief de accommodatiekosten. Afhankelijk van de accommodatie komen deze kosten op ongeveer € 60,00 per persoon.

Inschrijven

U kunt een mail sturen naar info@avmtraining.nl

Vorbereiding

a. Informatie

Het is voor de OR essentieel de juiste informatie voorhanden te hebben. Om de training goed te laten verlopen, vragen we iedere deelnemer de volgende informatie mee te nemen:

1. Het strategisch meerjarenplan van de organisatie.
2. Het laatste jaarverslag, inclusief de 'management letter'.
3. Een begroting van het lopende jaar.
4. De laatste managementrapportage (bijvoorbeeld maand- of kwartaalverslag).

b. Vorbereiding

Een goede training begint met een goede voorbereiding. Daarom is het van belang dat iedere deelnemer vooraf - onafhankelijk van elkaar - de onderstaande opdracht uitvoert.

1. Bestudeer de **strategienota** en voer de volgende opdrachten uit:
  - Wat zijn de belangrijkste doelstellingen van de organisatie voor de komende periode?
  - Welke strategische acties hebben de komende jaren prioriteit?
  - Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen (intern en extern) voor de komende jaren?
2. Bestudeer het jaarverslag en voer de volgende opdrachten uit:
  - Stel aan de hand van alle gegevens minimaal twee vragen die betrekking hebben op de betekenis van de cijfers: is de betekenis van alle cijfers duidelijk?
  - Stel aan de hand van alle gegevens minimaal twee vragen die betrekking hebben op de trend in de cijfers: is er, in de tijd gezien, iets vreemds aan de hand?
  - Uitgaande van het jaarverslag, wat zouden dan belangrijke aspecten zijn die binnen de organisatie aandacht verdienen?
3. Maak een trendanalyse van het jaarverslag:
  - Maak een grafiek (bijvoorbeeld in Excel) van de omzet, de kosten en de verhouding tussen deze gegevens over de afgelopen 5 jaren.
  - Welke trend is te ontdekken?
  - Maak een personeelsanalyse: wat was in deze periode het aantal fte? Wat was daarbij de productiviteit? Wat was het gemiddelde kostenniveau?
  - Zijn er benchmarkonderzoeken en hoe scoort de organisatie op deze onderzoeken?
4. Bestudeer de begroting en voer de volgende opdracht uit:
  - Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten van de ondernemingsraad? Wat vindt de OR belangrijk om te monitoren?
  - Hoe komen deze aandachtspunten tot uitdrukking in de begroting?

De antwoorden dienen kort en kernachtig te zijn en een A4'tje te omvatten. Iedereen wordt verzocht deze vragen individueel te beantwoorden en uiterlijk één week voor de training te e-mailen naar info@avmtraining.nl.

NB: De antwoorden worden niet plenair teruggekoppeld maar op verschillende momenten tijdens de training gebruikt.

Als ondersteunend materiaal wordt onderstaand boek gebruikt:

Praktijkboek OR & Financiën, van Geert Ploeg en Rob Latten (Performa, 2014)

(online te bestellen op <http://www.performa-or.nl/product/praktijkboek-or-financien/>)

Programma 'Grip op financiën'

Ochtend **Ontvangst** met koffie en thee (08:30-09:00 uur)

Start van de training: 'Een stevig fundament' (09:00 uur)

Voordat we van start gaan, nemen we even kort de tijd voor enkele huishoudelijke zaken en staan we stil bij de doelstellingen van de training en opzet van het programma.

(financiële) Beleidscyclus

Als eerste wordt gekeken naar de plaats van de rapportages (zoals jaarverslag, kaderbrief, begroting en maandrapportage) in het geheel van de financiële beleidscyclus. Daarbij wordt de relatie gelegd met de strategie van de organisatie. Standaard worden diverse financiële rapportages met elkaar gedeeld. Om de rapportages te kunnen begrijpen en analyseren, is het essentieel eerst inzicht te krijgen in de samenhang van de informatie binnen de financiële beleidscyclus van de organisatie: meerjarenplan, jaarplan, kaderbrief, begroting, jaarverslag en evaluatie verduidelijken. Deze samenhang in de financiële cyclus en de mogelijkheden voor de OR om hier zelf actief mee aan de slag te gaan, komen aan bod.

Doelstelling: Verkrijgen van inzicht in de (financiële) beleidscyclus.

Financiële rapportages

Na het verkrijgen van het primaire inzicht in de financiële beleidscyclus, worden de drie belangrijkste financiële overzichten gezamenlijk besproken. Daarbij maken we de vertaalslag naar de aandachtsgebieden voor de ondernemingsraad. Wat is voor de ondernemingsraad interessant en wat kan met minder prioriteit worden bekeken? De kern is om de financiële kant van de overzichten goed te doorgronden om daar vervolgens conclusies uit te kunnen trekken. Ook is het interessant om te kijken naar de wijze waarop informatie kan worden geanalyseerd. Daarbij gaat het om vraagstukken als: wat is voor de OR belangrijk? Waar zet je wel aandacht op en waar niet? Wat moeten wij van de diverse overzichten vinden? Waar zit de crux?

Doelstelling: Inzicht in de financiële rapportages en het kunnen lezen en begrijpen van de drie belangrijkste overzichten (balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht).

Middag **Vervolg ochtendprogramma**

Werkplan en actieplan

Nadat diverse onderwerpen zijn besproken, is het belangrijk dit om te zetten in concrete acties en resultaten. Hierdoor wordt invulling gegeven aan het maken van een werkplan. Omdat financiën een redelijk specialistisch vakgebied is, wordt gekeken hoe dit kan worden verankerd in een praktische werkwijze met een financiële commissie.

Doelstelling: Versterken van het planmatig werken met het financieel beleid.

Evaluatie en sluiting van de cursus (16:30 uur)

We evalueren de training en bespreken eventuele verdere vervolgmogelijkheden.